

Dosarul nr. 2ra-263/20

Prima instanță: (Judecătoria Drochia, sediul Glodeni) A. Țihonschi  
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

## D E C I Z I E

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Svetlana Filincova  
Galina Stratulat  
Iurie Bejenaru  
Nicolae Craiu  
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin  
”Viknograd” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu  
Capital Străin ”Viknograd” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Aramă  
Grigore cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a  
admis apelul declarat de Aramă Grigore, s-a casat integral hotărârea din 19 februarie  
2019 a Judecătoria Drochia, sediul Glodeni și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 30 iulie 2018, Întreprinderea cu Capital Străin ”Viknograd” Societate cu  
Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Aramă  
Grigore cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Întreprinderea cu Capital Străin ”Viknograd” Societate  
cu Răspundere Limitată a menționat că prin factura fiscală nr. DV9805368 din 18  
mai 2015, a livrat marfă lui Aramă Grigore în sumă totală de 50 000 lei, care însă  
nu a fost achitată.

La data de 11 iulie 2016 și respectiv 02 iulie 2018, în adresa lui Aramă Grigore  
au fost expediate reclamațiile, prin care ultimul a fost informat despre existența  
datoriei, însă nu a răspuns în nici un fel la reclamațiile adresate.

A solicitat reclamantul Întreprinderea cu Capital Străin ”Viknograd” Societate  
cu Răspundere Limitată încasarea de la Aramă Grigore a sumei de 50 000 lei cu titlu  
de datorie, încasarea sumei de 13 154,79 de lei cu titlu de dobândă de întârziere,  
încasarea sumei de 6 750 de lei cu titlu de inflație și încasarea sumei de 2 097,14 lei  
cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată.

S-a încasat de la Aramă Grigore în beneficiul Întreprinderii cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată suma de 50 000 lei cu titlu de datorie și suma de 13 154,79 de lei cu titlu de dobândă de întârziere.

S-a încasat de la Aramă Grigore în beneficiul Întreprinderii cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată suma de 1 894,64 de lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamant.

În rest, acțiunea s-a respins.

Prin decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Aramă Grigore, s-a casat integral hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată.

La 18 decembrie 2019, Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

Recurentul Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată, în motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat eronat legea, fapt ce a dus la emiterea unei decizii ilegale.

Recurentul a menționat că în speță, relațiile contractuale între părți sunt reglementate prin factura fiscală nr. DV9805368 din 18 mai 2015.

Respectiv, obligația de plată a datoriei constituie data când a fost solicitată în scris achitarea datoriei prin reclamația din 11 iulie 2016, care a devenit scadentă spre plată la data de 18 iulie 2016.

Deci, termenul general de prescripție urmează a fi calculat din data de 18 iulie 2016, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 30 iulie 2018, în interiorul termenului de prescripție.

Totodată, recurentul a specificat că instanța de apel a acceptat tardivitatea acțiunii, cu toate că aceasta nu a fost invocată în instanța de fond, iar intimatul a recunoscut existența datoriei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 26 septembrie 2019, iar la 01 noiembrie 2019, recurentul a recepționat decizia motivată a instanței de apel, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 116).

Astfel recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată la 18 decembrie 2019, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea din 12 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele cauzei rezultă că la 18 mai 2015, Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată a livrat lui Aramă Grigore mărfuri în sumă totală de 50 000 lei, fapt confirmat prin factura fiscală seria DV nr. 9805368 (f.d. 6).

Totodată, din materialele cauzei rezultă că Aramă Grigore nu contestă faptul recepționării mărfii, însă nu și-a onorat obligațiile de achitare a prețului pentru marfa livrată.

Astfel la 11 iulie 2016, Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată a expediat în adresa lui Aramă Grigore reclamația, prin care a fost informat despre faptul că datoria față de companie constituie suma de 76 301,37 de lei, inclusiv suma de 50 000 lei – datoria pentru marfa livrată, suma de 25 000 lei și 1 301,37 de lei – dobânda de întârziere (f.d. 11).

Reclamația respectivă a fost recepționată de Aramă Grigore la data de 13 iulie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 11 verso), însă aceasta a fost lăsată fără răspuns.

Ulterior, la 02 iulie 2018, în adresa lui Aramă Grigore a fost expediată reclamația, prin care ultimul a fost informat despre existența datoriei de 50 000 lei în temeiul facturii din 18 mai 2015, solicitându-i în termen de 5 zile bancare să vireze suma datoriei restante, iar în caz contrar va fi calculată penalitatea contractuală și dobânda de întârziere (f.d. 12).

Reclamația a fost recepționată de Aramă Grigore la data de 17 iulie 2018, însă a rămasă fără răspuns (f.d. 12 verso).

Înaintând prezenta acțiune, Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată a solicitat încasarea de la Aramă Grigore a sumei de 50 000 lei cu titlu de datorie, încasarea sumei de 13 154,79 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, încasarea sumei de 6 750 de lei cu titlu de inflație și suma de 2 097,14 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a reținut că pârâtul nu a făcut dovada achitării integrale sau parțiale a datoriei pentru marfa livrată, fapt ce denotă că nu și-a onorat obligația de plată în baza facturii fiscale din 18 mai 2015, acumulând o datorie de 50 000 lei.

De asemenea, instanța de fond a concluzionat că reclamantul a pretins încasarea de la Aramă Grigore a dobânzii de întârziere pe perioada 19 iulie 2016-26 iulie 2018 în sumă de 13 154,79 de lei, cerința în cauză fiind întemeiată și care urmează a fi admisă în cuantumul pretins.

Totodată, prima instanță a stabilit netemeinicia pretenției privind încasarea de la pârât a inflației monedei naționale pe perioada întârzierii.

Contestând cu apel hotărârea primei instanțe, Aramă Grigore a invocat tardivitatea acțiunii depusă de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată.

Analizând argumentele apelantului în acest sens, instanța de apel a reținut că apelantul este în drept de a invoca termenul de prescripție și după emiterea hotărârii instanței de fond.

Deci instanța de apel a stabilit că factura fiscală a fost eliberată la data de 18 mai 2015 și prin urmare dreptul creditorului de a solicita de la Aramă Grigore achitarea datoriei a început să curgă de la data de 19 mai 2015, fiind scadent la 19 mai 2018.

La fel, instanța de apel a invocat că până la somarea debitorului la data de 11 iulie 2016 și respectiv la 02 iulie 2018, Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată nu a întreprins nici o acțiune în vederea restituirii datoriei rezultată din factura fiscală din 18 mai 2015.

Astfel instanța de apel a constatat că termenul scadent pentru solicitarea restituirii datoriei a constituit data de 19 mai 2018, însă cererea de chemare în judecată a fost depusă numai la data de 30 iulie 2018, cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră eronată concluzia instanței de apel privind tardivitatea acțiunii înaintate de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată.

La caz, se reține că Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată pretinde încasarea de la Aramă Grigore a datoriei formate conform facturii fiscale din 18 mai 2015, ca rezultat al expedierii în adresa ultimului a mărfurilor în sumă totală de 50 000 lei.

Conform art. 575 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa

imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Colegiul reține că în speță, lipsește un contract ce ar prevedea termenul scadent al obligației de plată pentru mărfurile livrate în baza facturii fiscale din 18 mai 2015, astfel litigiului sunt aplicabile prevederile art. 575 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), or, factura fiscală nu este decât un document justificativ, ce stă la baza înregistrărilor în contabilitatea furnizorului, fiind un mijloc de probă al operațiunii efectuate.

Conform art. 267 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Articolul 272 alin. (3) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), prevede că, în raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligației sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data când debitorul trebuie să execute obligația.

De asemenea, din materialele cauzei rezultă că la 11 iulie 2016, Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată a expediat în adresa lui Aramă Grigore reclamația, prin care ultimul a fost informat despre existența datoriei, cu solicitarea achitării integrale a acesteia în termen de 5 zile.

Având temei prevederile enunțate supra, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că reclamația a fost recepționată de Aramă Grigore la data de 13 iulie 2016 (f.d. 11 verso), prin urmare termenul de prescripție a început să curgă pentru Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată la data de 19 iulie 2016, data când intimatul urma să achite datoria conform reclamației din 11 iulie 2016 (recepționată la data de 13 iulie 2016).

Astfel acțiunea a fost înaintată de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată la 26 iulie 2018, prin intermediul oficiului poștal, în interiorul termenului prevăzut de lege, termenul limită fiind data de 19 iulie 2019.

Prin urmare, instanța ierarhic inferioară neîntemeiat a respins acțiunea ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, fapt ce condiționează necesitatea examinării cauzei pe marginea fondului.

Având în vedere cele menționate și ținând cont de faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei și a respins acțiunea ca fiind depusă tardiv, instanța de recurs fiind în imposibilitate de a corecta eroarea judiciară, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea cauzei în fond.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin "Viknograd" Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Aramă Grigore cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari